Valiokunnan lausunto MmVL 15/2018 vp─ E 74/2018 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2019

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2019 (E 74/ 2018 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- kalatalousneuvos Risto Lampinen, maa- ja metsätalousministeriö
- tutkija Tapani Pakarinen, Luonnonvarakeskus
- toiminnanjohtaja Vesa Karttunen, Kalatalouden Keskusliitto
- toimitusjohtaja Kim Jordas, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
- toiminnanjohtaja Markku Marttinen, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry
- suojeluasiantuntija Olli Sivonen, WWF Suomi

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- ympäristöministeriö
- Tornio-Muoniojokiseura ry

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES antoi 31.5.2018 suosituksensa vuoden 2019 TAC:sta Itämeren kalakannoille. ICES:n suositukset muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2019 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Komissio on suositusten perusteella 31.8.2018 antanut ehdotuksensa Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2019. Ehdotukseen sisältyy seuraavat kalastusmahdollisuudet:

Valiokunnan lausunto MmVL 15/2018 vp

Kalakanta	EU TAC 2018	Suomen kiintiö vuonna 2018 (ilman siirtoja vuodelta 2017)	ICES neuvo vuodelle 2019	Komission ehdotus EU TAC 2019	Muutos-%
Pohjanlahden silakka	95 566	78 351	88 703	88 703	-7,18
Pääaltaan silakka	229 355	50 297	115 591 - 192 787	170 360	-25,72
Läntinen silakka	17 309	1	0	6 404	-63,00
Riianlahden silakka	28 999	0	20 664 - 31 237	31 044	7,05
Kilohaili	262 310	13 545	225 752 - 311 523	270 772	3,23
Pääaltaan/Pohjanlahden lohi	91 132	23 548	116 000*	104 996	15,21
Suomenlahden lohi	10 003	8 977	11 800**	9 879	-1,24
Itäinen turska	28 388	499	16 685	24 112	-15,06
Läntinen turska	5 597	48	5 867 - 22 238***	7 340	31,14
Punakampela	7 076	0	10 122	10 122	43,05

* Suositukseen sisältyy arvio ei-toivotuista, raportoimattomista ja väärinraportoiduista saaliista. Ei-toivottu saalis koostuu hylkeen vahingoittamasta kalasta (8 800 lohta) ja alamittaisesta kalasta (2 900 lohta), josta ensin mainittu tulee vähentää TAC:sta ja viimeksi mainittu lisätä TAC:iin. Lisäksi suositukseen sisältyy arvio raportoimattomasta (6 %) ja väärinraportoidusta (29 %) saalista yhteensä 40 900 lohta. Myös Venäjän osuus (1,9 % 66 200 lohesta) tulee ottaa huomioon. Suosituksen haarukka on arvioista ja laskentatavasta riippuen siten 64 942 – 116 000 lohta.

** Suositukseen sisältyy arvio ei-toivotuista ja raportoimattomista saaliista. Ei-toivottu saalis (15 %) (hylkeen vahingoittama tai alamittainen lohi) tulee ottaa huomioon vahvistettaessa TAC:ia poisheittokiellon mukaisesti. Lisäksi suositukseen sisältyy arvio raportoimattomasta saalista (3 %). Myös Venäjän osuus (9,3% 9 676 lohesta) tulee ottaa huomioon. Suosituksen haarukka on arvioista ja laskentatavasta riippuen siten 8 777 – 11 800 lohta.

*** Suositetussa meren kokonaissaaliissa on mukana vapaa-ajankalastajien saaliina 1 754 tonnia.

EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun perusasetuksen 1380/2013 artiklassa 2 olevan tavoitteen mukaan kalakantoja tulisi hyödyntää kestävän enimmäistuoton MSY:n (Maximum Sustainable Yield) mukaisesti vuoteen 2015 mennessä ja asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

Valiokunnan lausunto MmVL 15/2018 vp

MSY määritellään ICES:n suosituksissa kalakannan kutukannan sekä kalakannan kalastuskuolevuuden perusteella. Kalakannan katsotaan olevan MSY –tilassa, kun kutukanta on määriteltyä kokoa suurempi ja kalastuskuolevuus määriteltyä tasoa pienempi. Kyseiset tavoiteluvut on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman liitteissä I ja II. Asetuksen 2016/1139 muutoksella on otettu huomioon Pohjanlahden silakkakantaa koskevat muutetut viitearvot.

ICES arvioi, että Pohjanlahden silakan kutukanta on hieman pienempi kuin vuosi sitten (kuitenkin huomattavasti varotasoja suurempi) ja että kalastuskuolevuus oli vuonna 2017 hieman yli Fmsy arvon. Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakanta ja Riianlahden silakkakanta ovat viimeisimmän tiedon perusteella MSY –tilassa. Kilohailikantaan kohdistuva kalastuskuolevuus oli vuonna 2017 hieman yli Fmsy arvon. Läntinen silakkakanta on merkittävästi heikentynyt alle MSY tilan.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden lohen TAC kattavat molemmat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. Vahvimmat lohikannat ovat Perämeren suuret lohikannat (Tornionjoki, Kalix, Råne, Åby, Byske, Ume/Vindel), jotka poikastuotannon perusteella ovat MSY tilassa tai lähellä sitä. Heikkoja lohikantoja ovat erityisesti Rickleån, Sävarån. Lödgeälven ja Öreälven Pohjanlahdella ja monet kannat Itämeren pääaltaalla. Suomenlahden villit lohikannat (Viron lohijoet Keila, Vasalemma ja Kunda) ovat poikastuotannon perusteella osoittaneet merkittävää elpymistä. ICES määrittelee lohikantojen MSY tilaa vaelluspoikastuotannon perusteella (vähintään 75 prosenttia potentiaalisesta tuotannosta).

ICES tuo neuvossaan myös esille, että sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille, erityisesti Itämeren pääaltaalla, jossa kaikki heikot lohikannat käyvät syönnöksellä. Näiden kantojen elvyttäminen edellyttää pitkäaikaisia toimia kuten kalastusrajoituksia meressä, erityisesti Itämeren pääaltaalla sekä jokisuissa ja jokialueilla, elinympäristöjen kunnostuksia ja vaellusesteiden poistamista. ICES toteaa lisäksi, että Suomenlahden alueella pääosa lohista ovat istutettuja. Lohenkalastus Suomenlahdella tulisi kohdentaa istutettuun loheen mm. hyödyntämällä eväleikkauksia.

ICES toteaa, että se ei voi antaa analyyttistä arviota itäisen turskakannan tilasta. Tästä syystä ICES antaa varovaisuusperiaatteeseen perustuvan suosituksen kiintiön pienentämisestä. Läntisen turskakannan tila on hieman parantunut. Vuosiluokka 2016 on suurin moneen vuoteen, mikä suurentaa kannan kokoa.

Meritaimenen osalta EU:ssa ei tehdä päätöksiä TAC:sta. Itämerellä on satoja meritaimenkantoja, jotka vaeltavat rannikkojen lähivesillä. Tämän takia meritaimenkannat eivät muodosta yhteistä kalavaraa, jonka kattava sääteleminen EU:n vahvistamalla TAC:lla olisi tarkoituksenmukainen hoitotoimenpide. ICES totesi meritaimenta koskevassa neuvossaan vuodelta 2017, että meritaimenen kohdennettua kalastusta ja joutumista sivusaaliiksi muussa kalastuksessa tulisi vähentää Pohjanlahdella ja eteläisellä Itämerellä luonnonvaraisten meritaimenkantojen suojelemiseksi. Lisäksi on tarpeen kunnostaa meritaimenen elinympäristöjä ja poistaa vaellusesteitä. Suomessa luonnonvaraisten meritaimenten vuodesta 2016 alkanut rauhoitus ulottuu vuoden 2019 alusta al-

kaen kaikille merialueille. Saaliiksi saa kaikessa kalastuksessa ottaa vain eväleikattuja (= istutettuja) meritaimenia

Valtioneuvoston kanta

Peruskanta

Valtioneuvosto kannattaa Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2019 siten, että kalakantojen hyödyntäminen kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) mukaisesti saavutettaisiin EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan perusasetuksen 1380/2013 tavoitteiden mukaisesti mahdollisimman pian, kuitenkin asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

Tämä tulee toteuttaa siten, että kalastusmahdollisuudet vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman tai ICES:n sitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

ICES:n neuvon mukaan kaupallisen kalastuksen kokonaissaaliin merellä ei tulisi ylittää 116 000 lohta. Vuoden 2017 havaintojen perusteella tästä tulisi vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien arvioituna määränä 8 800 lohta ja arvioituna raportoimattomana ja väärinraportoituna saaliina 41 000 lohta sekä Venäjän osuus (1,9 % 66 200 lohesta) 1 257 lohta. Näin laskemalla päädyttäisiin EU:n TAC:iin, jonka suuruus olisi 64 942 lohta, joka merkitsisi n. 29 prosentin pienennystä kuluvan vuoden TAC:iin. Komissio ei ota huomioon raportoimatonta ja väärinraportoitua saalista ja ehdottaa siten TAC:n nostamista 15 prosentilla.

Edellä mainittu pienennys perustuu valtaosiltaan ICES:n arvioon puolalaisten kalastajien taimeneksi väärinraportoidusta lohimäärästä, jonka arvioidaan vuonna 2017 olleen 30 500 lohta (17 100 lohta vuonna 2016). Puolan lohikiintiö vuonna 2017 oli kuitenkin vain 6 030 lohta. Väärinraportoitua lohimäärää koskevan arvion huomioon ottaminen olisi vakavassa ristiriidassa suhteellisen vakauden (jäsenvaltioiden välinen pysyvä kiintiöjakoavain) kanssa ja johtaisi sen vääristymiseen. Se tarkoittaisi, että hyväksyttäisiin Puolan kiintiöksi 36 530 lohta, joka otettaisiin muiden jäsenvaltioiden kaupallisten kalastajien kiintiöistä. Kyseisen arvioidun määrän suurentuminen ja hyväksyminen sellaisenaan voisi jopa johtaa siihen, että muille jäsenvaltioille ei jäisi lainkaan lohikiintiötä. Keskeistä on siksi saada tämä tutkijoiden arvioima puolalaisten harjoittama laiton kalastus loppumaan.

Komission ehdottaman Itämeren lohen monivuotisen hoitosuunnitelman lähtökohtana on ollut kalastuskuolevuuden asettaminen tasolle 0,1. Tämän perusteella tieteellisen neuvon tietojen mukaan kaupallisen kalastuksen TAC saisi olla enintään 162 800 lohta. Tämä määrä perustuu ICES:n arvioon meressä olevan pyyntikokoisen lohen määrästä. Edellä mainitusta määrästä tulisi neuvon tietojen mukaan vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien arvioituna määränä 12 400 lohta ja arvioituna raportoimattomana ja väärinraportoituna saaliina 57 500 lohta sekä Venäjän

osuus (1,9 % 92 900 lohesta) 1 765 lohta. Näin laskemalla päädyttäisiin EU:n TAC:iin, jonka suuruus olisi 91 135 lohta, joka vastaisi kuluvan vuoden TAC:in tasoa (91 132 lohta).

Suomi kannattaa TAC:n pienentämistä tieteellisen neuvon mukaisen laskelman suuntaisesti.

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot jo kuluvasta kalastuskaudesta alkaen valvovat tehostetusti (ml. erityisillä valvontakampanjoilla), että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta. Valvonnalla tulee estää laittoman kalastuksen harjoittaminen ja jos sellaista todennetaan, se on viipymättä ja kokonaan eliminoitava. Samalla tulee varmistaa, että kalastuksen valvontaan varattuja resursseja ja EU rahoitusta kohdennetaan riittävästi nimenomaisesti lohen ja taimenen kalastuksen valvontaan. Lisäksi Suomi kannattaa kaikkia mahdollisia toimia, joilla lohen laitonta kalastusta voidaan vähentää.

Suomi nostaa esiin Itämeren lohikantojen sekakantakalastukseen liittyvät ongelmat. Lisäksi valtioneuvosto katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Suomenlahden lohen TAC

Valtioneuvosto kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti siten, että TAC:n pohjaluku olisi 11 800 lohta, josta vähennetään hylkeiden vahingoittamien lohien määrä 1 770 lohta (15 %) ja arvioitu raportoimaton saalis 354 lohta (3 %) sekä Venäjän osuus (9,3 % 9 676 lohesta) 899 lohta. EU:n TAC olisi siten 8 777 lohta, joka olisi n. 12 prosentin pienennys kuluvan vuoden TAC:iin (10 003 lohta) verrattuna. Komissio ei ota huomioon raportoimatonta ja väärinraportoitua saalista ja ehdottaa siten TAC:n muuttamista noin yhdellä prosentilla.

Valtioneuvosto katsoo, että tulisi pyrkiä siihen, että kalastus kohdistuu istutettuihin lohiin.

Pohjanlahden silakan TAC

Valtioneuvosto kannattaa TAC:n vahvistamista komission ehdotuksen ja asetuksen 2016/1139 liitteessä I määritellyn Fmsy pistearvon 0,21 (Fmsy vaihteluväli on 0,15 – 0,21) perusteella siten, että TAC olisi 88 703 tonnia, joka olisi n. 7 %:n pienennys kuluvan vuoden TAC:iin.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan TAC

Valtioneuvosto kannattaa TAC:n vahvistamista komission ehdotuksen ja asetuksen 2016/1139 liitteessä I määritellyn Fmsy yläarvon 0,28 perusteella siten, että TAC olisi 192 787 tonnia. Tästä määrästä vähennettäisiin Venäjän osuus ja Riianlahteen liittyvä vaellus. TAC pienenisi siten n. 26 %:lla 170 360 tonniin kuluvan vuoden TAC:iin verrattuna.

Riianlahden silakkakannan TAC

Valtioneuvosto kannattaa TAC:n vahvistamista komission ehdotuksen ja asetuksen 2016/1139 liitteessä I määritellyn kalastuskuolevuuden Fmsy vaihteluvälin (0,24 – 0,38) perusteella siten, että otetaan huomioon pääaltaalle liittyvä vaellus.

Läntisen silakkakannan TAC

Valtioneuvosto kannattaa TAC:n vahvistamista komission ehdotuksen ja asetuksen 2016/1139 perusteella.

Kilohailin TAC

Valtioneuvosto kannattaa TAC:n vahvistamista komission ehdotuksen ja asetuksen 2016/1139 liitteessä I määritellyn kalastuskuolevuuden MSY-pistearvon 0,26 (vaihteluväli on 0,19 – 0,27) mukaisesti siten, että TAC olisi 301 125 tonnia. TAC:n tasossa otetaan huomioon Venäjän osuus (10,08 %) siten, että EU:n TAC olisi 270 772 tonnia. TAC suurenisi siten n. 3 % kuluvaan vuoden TAC:iin (262 310 tonnia) verrattuna.

Itäisen turskakannan TAC

Itäisen turskakannan tilaa ei ole voitu analysoida tarkasti, eikä ICES ole voinut suositella kalastuskuolevuuden vaihteluväliä kannalle. Valtioneuvosto kannattaa TAC:in olennaista pienentämistä ICES:n neuvon mukaisesti.

Läntisen turskakannan TAC

Valtioneuvosto kannattaa TAC:n vahvistamista komission ehdotuksen ja asetuksen 2016/1139 liitteessä I määritellyn kalastuskuolevuuden Fmsy ala-arvon 0,15 perusteella.

Lisäksi valtioneuvosto katsoo, että läntiseen turskakantaan kohdistuva kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2019 siten, että kalakantojen hyödyntäminen kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) mukaisesti saavutetaan EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan perusasetuksen 1380/2013 tavoitteiden mukaisesti mahdollisimman pian, kuitenkin asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

Valiokunta toteaa, että Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen osalta komissio ehdottaa lohen TAC:n suurentamista 15 prosentilla. Valiokunta kiinnittää valtioneuvoston selvityksen perusmuistion mukaisesti huomiota siihen, että ICES:n neuvon mukaan kaupallisen kalastuksen kokonaissaaliin merellä ei tulisi ylittää 116 000:ta lohta. Vuoden 2017 havaintojen perusteella tästä tulisi vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien määrä 8 800 lohta ja arvioituna raportoimattomana ja väärinraportoituna saaliina 40 900 lohta sekä Venäjän osuus (1,9 prosenttia 66 200 lohesta) 1 257 lohta. Näin laskemalla päädyttäisiin EU:n TAC:iin, jonka suuruus olisi 64 942 lohta, joka merkitsisi n. 29 prosentin pienennystä kuluvan vuoden TAC:iin.

Perusmuistiosta käy myös ilmi, että komission ehdottaman Itämeren lohen monivuotisen hoitosuunnitelman lähtökohtana on kalastuskuolevuuden asettaminen tasolle 0,1. Tämän perusteella tieteellisen neuvon tietojen mukaan kaupallisen kalastuksen TAC saisi olla enintään 162 800 lohta. Tämä määrä perustuu ICES:n arvioon meressä olevan pyyntikokoisen lohen määrästä. Edellä mainitusta määrästä tulisi neuvon tietojen mukaan vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien arvioituna määränä 12 400 lohta ja arvioituna raportoimattomana ja väärinraportoituna saaliina 57 500 lohta sekä Venäjän osuus (1,9 % 92 900 lohesta) 1 765 lohta. Näin laskemalla päädyttäisiin EU:n TAC:iin, jonka suuruus olisi 91 135 lohta, joka vastaisi kuluvan vuoden TAC:in tasoa (91 132 lohta).

Valiokunta tukee ensisijaisesti Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC:in pienentämistä ICES:in tieteellisen laskelman pohjalta 64 942 loheen, mutta on valmis hyväksymään TAC:n pienemmän leikkauksen tai TAC:in pitämisen nykytasollaan, mikäli se on edellytys hyväksyttävän kokonaisratkaisun saavuttamiselle. Edellytyksenä on se, että Puolan laittomaan kalastukseen puututaan tehokkailla toimenpiteillä pikaisesti.

Valiokunta kiinnittää erityisesti huomiota ICES:n arvioon puolalaisten kalastajien taimeneksi väärinraportoidusta lohimäärästä, jonka arvioidaan vuonna 2017 olleen 30 500 lohta (17 100 lohta vuonna 2016), Puolan lohikiintiön vuonna 2017 ollessa 6 030 lohta. Valiokunta toteaa, että tieteellisen neuvon osoittama tarve pienentää saaliskiintiötä johtuu merkittäviltä osin arvioidusta Puolan väärinraportoidusta saaliista. Valiokunta pitää erittäin epäoikeudenmukaisena tilannetta, jossa muiden maiden kaupalliset kalastajat kärsivät kasvaneesta lohisaaliin väärinraportoinnista alentuvien kiintiöiden kautta. Valiokunta vaatii valtioneuvostoa kaikin käytettävissä olevin keinoin jatkamaan vaikuttamista siihen, että komissio huolehtii kalastuksenvalvonnan tehostamisesta, jottei eteläisellä Itämerellä harjoiteta laitonta lohenkalastusta ja saaliiden väärinraportointia. Tämän osalta valiokunta pitää tarpeellisena, että valtioneuvosto tekee ehdotuksen taimenkalastuksen kieltämisestä avomerellä tapahtuvassa kaupallisessa kalastuksessa.

Valiokunta katsoo, että Itämeren lohikantojen sekakantakalastukseen liittyvät ongelmat on nostettava esille. Valiokunta korostaa lisäksi, että lohikantojen säilyvyyden, pitkäaikaisen tuoton ja siten myös kaupallisen kalastuksen turvaamiseksi on ryhdyttävä toimiin, joilla parannetaan Itämeren heikkoja lohikantoja, mm. jokisuiden ja jokialueiden kalastusrajoituksilla sekä elinympäristöjen kunnostuksilla ja vaellusesteiden poistamisella.

Komissio ehdottaa Suomenlahden lohen TAC:n pienentämistä noin 1 prosentilla. ICES:n neuvon mukaisesti TAC:n pohjaluku olisi 11 800 lohta, josta vähennetään hylkeiden vahingoittamien lohien määrä 1 770 lohta (15 %) ja arvioitu raportoimaton saalis 354 lohta (3 %) sekä Venäjän osuus (9,3 prosenttia 9 676 lohesta) 899 lohta. EU:n TAC olisi siten 8 777 lohta, joka olisi n. 12 prosentin pienennys kuluvan vuoden TAC:iin (10 003 lohta) verrattuna. Valiokunta katsoo, että Suomenlahden lohen TAC tulee vahvistaa ICES:n neuvon mukaisesti. Lisäksi valiokunta painottaa, että kalastus tulee pyrkiä kohdistamaan istutettuihin lohiin.

Itäisen turskakannan TAC:in osalta valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Itäisen turskakannan tilaa ei ole voitu analysoida tarkasti eikä ICES ole voinut suositella kalastuskuolevuuden vaihteluväliä kannalle. Valiokunta katsoo, että TAC:ia tulee olennaisesti pienentää ICES:n neu-

von mukaisesti. Läntisen turskakannan osalta valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kaikki kyseiseen kantaan kohdistuva kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Valiokunta korostaa, että turskakannat ja niiden elvyttämiseksi vaadittavat toimenpiteet ovat tällä hetkellä Itämeren kalastuspolitiikan tärkein kysymys pitkään jatkuneen ylikalastuksen ja turskakantojen heikon tilan vuoksi. Valiokunta pitää keskeisenä, että turskankalastuksen riittävään säätelyyn kiinnitetään erityistä huomiota.

Lopuksi valiokunta toteaa, että se yhtyy kaikilta osin perusmuistiosta ilmenevään valtioneuvoston kantaan.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 4.10.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Kari Kulmala sin
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Teuvo Hakkarainen ps
jäsen Hanna Halmeenpää vihr
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Mats Nylund r
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Harry Wallin sd
jäsen Eerikki Viljanen kesk (osittain)
jäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

istuntoasiainneuvos Miika Suves

Eriävä mielipide

Perustelut

Emme voi yhtyä valiokunnan enemmistön kantaan Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC:n osalta. Muilta osin kannatamme valtioneuvoston ja valiokunnan enemmistön kantaa.

Komissio esittää 15 prosentin lisäystä pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiöön. Lisäys on varovainen, mutta se on pieni askel oikeaan suuntaan ja kuvaa sitä positiivista kehitystä, joka lohikannoissa on tapahtunut. Myös kaupallisen kalastuksen tulisi hyötyä kantojen paremmasta kehityksestä Pohjanlahdella, etenkin kuin rajoitustoimet on pitkään kohdistettu kaupalliseen kalastukseen. Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen osalta Suomen kannan tulisi valtioneuvoston sekä valiokunnan enemmistön kannasta poiketen olla, että TAC tulee komission esityksen mukaan vahvistaa 104 996 loheksi.

Komission esitys on komission ilmoituksen mukaan MSY-lähestymistavan mukainen. Komission esittämä kiintiölisäys on pragmaattinen ja mittakaavaltaan hyvin pieni. Komissio ei esityksessään vähennä raportoimatonta ja väärinraportoitua saalista kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES:n esittämästä tasosta (enintään 116 000 kpl), koska EU ei valvovana viranomaisena voi hyväksyä, että tällaista tapahtuu, ja olisi myös lähtökohtaisesti väärin, että kiintiön asettamisessa laskettaisiin tämä osuus mukaan. Valvontatoimiensa kautta EU myös valvoo, ettei raportoimatonta ja väärinraportoitua kalastusta ole. Komission esitys on täysin ICES:n antaman suosituksen puitteissa.

Tarve pienentää kalastuskiintiöitä johtuu merkittävin osin puolalaisten kalastajien väärinraportoinnista. Tässä yhdymme valiokunnan kantaan siitä, että on erittäin epäoikeudenmukaista, että kaupalliset kalastajat kärsivät kasvavasta lohisaaliin väärinraportoinnista. Järjestelmä ei voi olla sellainen, että tietty täysin arvion varassa oleva lohimäärä vähennetään ennakkoon kokonaiskiintiöistä. Laitonta lohenkalastusta ja saaliiden väärinraportointia tulisi ennaltaehkäistä kaikin tavoin.

Tässä yhteydessä on myös perusteltua todeta, että lohikantojen kehittymisessä on kaiken kaikkiaan myönteinen trendi. Pohjoisen Itämeren lohikannat ovat vahvistuneet jo pitkään, ja nousukalojen määrät etenkin Tornionjoessa ovat viime vuosina olleet korkealla tasolla.

Komissio ehdottaa itäisen turskakannan kiintiöiden leikkaamista 15 prosentilla, mikä on lähtökohtaisesti hyväksyttävissä. Komissio on kuitenkin samalla ehdottanut läntisen turskanannan kiintiöiden lisäämistä 31 prosentilla, mikä Ahvenanmaan maakuntahallituksen asiantuntijalausunnon mukaan lisää jatkuvaa epävakaisuutta tulevien vuosien kalastusmahdollisuuksiin.

Ammattikalastuksen kalastuspaine on myös nykyään alhainen. Myös kaupallisen kalastuksen tulisi hyötyä kantojen paremmasta kehityksestä Pohjanlahdella, etenkin kun rajoitustoimet on kohdistettu kaupalliseen kalastukseen. Komission nyt esittämä taso ei sinänsä ole edes riittävä rannikkokalastuksen turvaamiseksi, joten tältä osin perusteluissa oleva valtioneuvoston arvio taloudellisista vaikutuksista elinkeinolle on väärä. Alhainen kiintiötaso on jo vuosia vaikuttanut hyvin

negatiivisesti rannikkokalastuksen toimintaedellytyksiin. Ammattikalastukseen on jo aikaisemmin kohdistettu lukuisia rajoituksia ja lohikiintiöihin suuria leikkauksia.

Suomen tulisi jatkossa myös kiinnittää komission huomiota lisääntyvään vetouisteluun Itämeren pääaltaalla ja tämän kasvavan pyyntimuodon vaikutuksiin lohikantoihin.

Emme voi yhtyä valiokunnan enemmistön kantaan, jonka mukaan lohenkalastus Suomenlahdella jatkossa kohdistettaisiin istutettuun loheen hyödyntämällä eväleikkauksia. Tässä yhteydessä on syytä todeta, että istutusten määrä on vähentynyt viime vuosina. Siksi kaupallisen kalastuksen kohdentaminen pelkästään istutettuihin lohiin heikentäisi ammattikalastajien jo nyt huonontuneita toimintaedellytyksiä. Tämä on myös asia, josta ei päätetä kalastusmahdollisuuksien vahvistamisen yhteydessä.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme,

> että maa- ja metsätalousvaliokunnan tulisi kantanaan ilmoittaa, että se muuten yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan, mutta että se edellä esitetyin perustein katsoo, että Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC tulee vahvistaa komission esityksen mukaisesti. Kirjaus siitä, että Suomenlahdella kalastus tulisi kohdistua istutettuihin lohiin, tulee poistaa.

Helsingissä 4.10.2018

Mats Nylund r
Peter Östman kd